

MOC DUCHOVNÍCH MUŽŮ – 8. (MOJŽÍŠ, MUŽ ODVAHY A NADĚJE)

Milovaní bratři a sestry, přátelé, vážení hosté,
milost Vám a pokoj ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Ježíš svým učedníkům, v době před tím, než byl obětován, řekl:

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. (Jan 15:13)

Když dovolíte,

začnu poněkud neobvyklou připomínkou jednoho výročí. V uplynulém týdnu jsme si připomínali sebeupálení Jana Palacha, studenta FF UK, který chtěl svým činem vyburcovat národ z letargie.

Udělal to proto, že mu nebylo jedno, že se po okupaci vojsky spřátelených národů v roce 1968 náš národ propadá do strachu, lhostejnosti a beznaděje.

Zvolil k tomu dost hroznou cestu – sebedestrukci, sebeupálení. Neviděl jinou možnost, jak upozornit na to, jak je společnost nemocná. Inspiroval se, mimo jiné, i Mistrem Janem Husem. Ke cti Jana Palacha budiž připočteno i to, že krom svých nejbližších, neublížil nikomu jinému.

A připomínka jeho činu nastartovala v roce 1989 Palachův týden, který dal do pohybu věci, které v listopadu téhož roku vedly ke změně politického kurzu.

Tváří tvář tomuto výročí si sám říkám, jaký je úkol náš – jako jednotlivců i jako církve. Určitě to tedy není změna politického uspořádání.

- *Co Vás napadá, jaký je v této době náš úkol?*

Mám za to, že se můžeme za své přátele obětovat ve svém nasazení – v modlitbách, praktické pomoci, ve volání po duchovní obrodě národa.

V dnešních chválách a modlitbách se každý za sebe můžeme ptát, **zda jsme na tom správném místě**. Zda jsme ochotni pro druhé, a možná nejen své přátele, alespoň něco obětovat.

V dnešním nedělním slovu se vrátíme k Mojžíšovi a budeme společně hledat v čem spočívala jeho duchovní moc. Nemusíme se vracet k jeho dětství, dospívání a zrání. Spíše si připomeňme, na co už jsme spolu přišli. Z čeho vycházela Mojžíšova duchovní moc?

Vycházela z jeho **soucití s trpícími** a **citu pro spravedlnost**, jeho **odvaze** a **zdravé pochybnosti** (o sobě), a také postoji, že si **na nic nehrál**.

Jenže pokud se budete Mojžíšovým příběhem a jednotlivými knihami pročitat dál, zjistíte, že to není zdaleka všechno. Mojžíš musel vytrpět a přestát hned několik povstání a osobních útoků proti vlastní osobě, proti úkolu, k němuž byl povolán a byl svědkem dokonce i povstání či odmítnutí samotného Boha. Ty útoky dokonce zažil i ze strany své sestry a bratra.

- *Jaké to je, když někdo zpochybňuje to, co děláte? Jak reagujete?*
- *Jaké to je, když se proti Vám postaví vaši nejbližší? Co to s Vámi dělá?*

Rád bych se dnes s Vámi podíval na to, jak Mojžíš reagoval ve dvou velmi složitých případech.

Ten první příběh se odehrál v době, kdy Mojžíš pobýval v Boží přítomnosti na hoře, kde **přijímal** z rukou Hospodina **Desatero přikázání**. Lidu se zdálo, že je tam příliš dlouho (trvalo to 40 dní) a že asi o Mojžíše přišli. Donutili Árona, aby jim odlil Zlaté tele, kterému se klaněli a nazývali je „božstvem, které je vyvedlo z Egypta“. Někteří rabínští vykladači říkají, že **Izrael v tu chvíli hřešil proti všem přikázáním, která od Hospodina Mojžíš zrovna přijímal**.

Nakonec je to Hospodin, kdo Mojžíše nabádá:

I promluvil Hospodin k Mojžíšovi: „Sestup dolů. Tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, se vrhá do zkázy. Brzy uhnuli z cesty, kterou jsem jim přikázal. Odlili si sochu býčka a klanějí se mu, obětují mu a říkají: »To je tvůj bůh, Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země.«“
Hospodin dále Mojžíšovi řekl: „Viděl jsem tento lid, je to lid tvrdé šíje. Teď mě nech, ať proti nim vzplane můj hněv a skončuji s nimi; z tebe však udělám veliký národ.“ (Exodus 32:7-10)

Je to upozornění, varování a velkolepá nabídka v jednom. **Tvůj lid hřeší**, jsou lidem tvrdé šíje (**jsou nepoddajní**) a chci proti nim **nechat vzplát svůj hněv**. A až zúctuje, pak **z tebe udělám veliký národ**.

Jenom připomínám, že Mojžíšovi je v této době 80 let, ale protože zná příběh praotce Abraháma, může si spočítat, že pro Boha není nic nemožného. Přesto na tuto lukrativní nabídku nepřistoupí.

- *Napadá Vás proč?*

Možná proto, že si je **sám vědom selhání**, která v životě udělal. Jistě proto, že jeho vlastní srdce prošlo proměnou – **je soucitné**. Ale nejspíš proto, že **bere zcela vážně Hospodina**, jeho moc, jeho záměry, jeho majestát, jeho zaslíbení. **A nebojí se mu to všechno připomenout.**

Mojžíšova odpověď je pozoruhodná a Boží odpověď ještě pozoruhodnější:

Mojžíš však prosil Hospodina, svého Boha, o shovívavost: „Hospodine, proč plane tvůj hněv proti tvému lidu, který jsi vyvedl velikou silou a pevnou rukou z egyptské země? Proč mají Egypťané říkat: »Vyvedl je se zlým úmyslem, aby je v horách povraždil a nadobro je smetl z povrchu země.« Upust' od svého planoucího hněvu. Dej se pohnout k lítosti nad zlem, jež proti svému lidu zamýšlíš. Rozpomeň se na Abrahama, na Izáka a na Izraele, své služebníky, kterým jsi sám při sobě přísahal a vyhlásil: Rozmnožím vaše potomstvo jako nebeské hvězdy a celou tuto zemi, jak jsem řekl, dám vašemu potomstvu, aby ji navěky mělo v dědictví.“

A Hospodin se dal pohnout k lítosti nad zlem, o němž mluvil, že je dopustí na svůj lid. (Exodus 32:11-14)

- *Co připomíná Mojžíš Hospodinu?*

Je to tvůj lid – ty jsi ho vyvedl. **Dbej na svou pověst!**

Dej se pohnout k lítosti – však vzpomeň na Abrahama, Izáka a Izraele, kterým jsi sám při sobě přísahal!

Mojžíš se **staví mezi padlý lid a mezi Boží hněv**. Vypadá to, jako kdyby Hospodin čekal na to, až mu uhne z cesty. Vypadá to, jako kdyby Mojžíš svým postojem říkal: „**Ne, nezlob se, Bože, prostě neuhnu!**“

Při tomto příběhu mě napadá:

- *Jsme i my, kdo Hospodina známe, jsme ochotni se stavět jako přímluvci mezi ty, kteří selhali a svým postojem se pokoušet zabránit průchodu spravedlivého Božího hněvu?*

Mojžíš jde dokonce ještě dál. On se s lidem, který selhal, **naprosto ztotožňuje**. Je skutečně tím knězem, který je ochoten se obětovat, aby přinesl odpuštění a smír.

Mojžíš se tedy vrátil k Hospodinu a řekl: „Ach, tento lid se dopustil velikého hříchu, udělali si zlatého boha. Můžeš jim ten hřích ještě odpustit? Ne-li, vymaž mě ze své knihy, kterou píšeš!“ (Ex 32:31-32)

A opět, napadá mě otázka:

- ***Jak moc jsme ochotni se postavit za ty, kteří selhávají (a někdy skutečně trestuhodným způsobem)? Kdy jsme to udělali naposled?***

Tím neříkám, že bychom měli nechat vážné věci, které se dějí kolem nás, být a přehlížet – nakonec i Mojžíš v tomto případě byl příkazcem strašného soudu, kteří Levité věrní Hospodinu skutečně vykonali. Ale přeci jen šel Mojžíš za svůj lid „s vlastní kůží na trh“. Je za druhé ochoten obětovat svou reputaci i život.

Otázka pro osobní zastavení:

- ***Za koho nastavuješ svůj krk ty?***

A nyní, než se podíváme na ten druhý příběh, zeptám se Vás:

- ***Snázili jste se někdy v něčem předběhnout Boha?***

Možná si říkáte, že je to hodně divná otázka. Ale může to být třeba tehdy, když máme nějaké zaslíbení či povolání, ale nejsme ochotni čekat na ten správný čas. Prostě se do toho bezhlavě vrhneme... **To asi není správný okamžik, kdybychom se měli pokusit Boha předběhnout.**

Náš druhý příběh, který se týká vzpoury Koracha a některých předáků lidu, nám však může ukázat, kdy skutečně stojí za to pokusit se Hospodina alespoň v něčem předběhnout.

Víme, že Kórach a předáci lidu se postavili proti Mojžíšovi a Áronovi a **obvinili je, že si osobují příliš moci** a hrají si na vůdce lidu. Bůh mezi vzpurníky na straně jedné, Mojžíšem a Áronem na straně druhé, vykoná svůj soud. Kóřacha, jeho spojence i příbuzné uprostřed lidu pohltí země. Všichni jsou toho svědky, vidí, jak to proběhlo, měli to celé doslova očima, a přesto, jak čteme:

Druhého dne reptala celá pospolitost Izraelců proti Mojžíšovi a Áronovi: „Vy jste příčinou smrti Hospodinova lidu.“ Když se však pospolitost shromáždila proti Mojžíšovi a Áronovi a obrátili se k stanu setkávání, hle, přikryl jej oblak a ukázala se Hospodinova sláva. I šel Mojžíš s Áronem před stan setkávání. Hospodin k Mojžíšovi promluvil: „Vzdalete se od této pospolitosti! Chci s nimi rázně skoncovat.“

Tu padli oba na tvář a Mojžíš řekl Áronovi: „Vezmi kadidelnici, dej do ní oheň z oltáře a vlož kadidlo a rychle jdi k pospolitosti. Vykonej za ně smírčí obřady,

neboť již vyšlehl od Hospodina hrozný hněv, pohroma již začala. “ Áron vzal kadidelnici, jak mu řekl Mojžíš, a běžel doprostřed shromáždění. Ale pohroma v lidu již začala. Zapálil kadidlo, aby vykonal smírčí obřady za lid. Postavil se mezi mrtvé a živé a pohroma se zastavila. (Numeri 17:6-13)

Dnes se říká, že naše „mediální paměť“ je dlouhá asi tak 14 dní. Pak většinou na některé události nebo jejich skutečný průběh či příčinu zapomeneme.

Ale jak je vidět, krátkou paměť měli i Izraelci. Přes to všechno, co viděli a slyšeli se prakticky vzápětí, **už druhý den (!)**, obracejí proti Mojžíšovi a Áronovi.

Pán Bůh vyzývá Mojžíše a Árona, **aby se vzdálili** proto, aby se vzpurníky mohl nadobro skoncovat. Mojžíš a Áron se před Bohem **pokoří a padnou na tvář před Hospodinovým stanem**, který je naplněn Boží slávou.

Je to jasné, **prostě tak trochu překážejí Bohu v cestě**. A aby to nebylo málo, navede Mojžíš Árona, aby popadl kadidelnici a pospíchal k lidu a vykonal smírčí obřad. **Jako kdyby mohl Boha tenhle človíček předběhnout.**

A najednou máme před sebou scénu, v níž stojí kněz Áron s doutnající kadidelnicí mezi mrtvými a živými a tím **zastaví pokračování Božího soudu.**

Podle mě tyto dva příběhy spojují dvě důležité skutečnosti, z nichž povstává duchovní moc Mojžíše:

Má odvahu – postavit se lidu i Hospodinu. Lidu „na férovku“ říct, co jej jejich problémem. A Hospodinu připomenout jeho sliby.

Má naději – přesto, že lid znovu a znovu selhává, je ochoten se za něj postavit.

Mojžíš je také jedním z předobrazů toho, co pro nás Bůh učinil v Ježíši. Nebo možná trochu jinak řečeno: **Mojžíš v sobě nese něco z toho „obrazu Božího“, který byl vložen do každého člověka.**

Ještě kratičká poznámka na závěr. Ve Starém zákoně vidíme, jak Hospodin Bůh z našeho pohledu velice tvrdě soudí ty, kteří se zpupně postaví proti Jeho majestátu, či se krutě chovají vůči jeho lidu. Vzpomeňme jenom, jak **dopadl Egypt** pro tvrdost srdce svého vládce v době, když Bůh svůj lid vyváděl z otroctví – zemi postihovala katastrofa za katastrofou, a nakonec zemřeli prvorození. Jak **dopadl vládce Nebúkadnesar** – přišel na sedm let o zdravý rozum. Jak **dopadl vládce Belšasar**, který uspořádal hostinu, na níž se hodovalo z chrámového nádobí. Ještě tu noc padla jeho říše i on sám.

Jak je to dnes? Lidé hořekují: Kdyby byl Bůh, nemohl by se dívat na války a nespravedlnosti a nemoci dětí a zničené životní prostředí. A ačkoli války rozpoutáváme my, lidé; nespravedlnosti pácháme jeden na druhém také my, lidé; nemoci a zničené životní prostředí jsme si mnohdy způsobili my, lidé, tak rádi všechno svedeme na Boha. A ani se ho neptáme...

Jenže ono už je to všechno jinak. V Ježíši Kristu se nám Bůh stal přítelem:

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. (Jan 15:13)

On svůj život za nás skutečně položil.

Možná jsme to jen my, kdo odmítáme jeho pomoc.

Domů Vás propustím s dvěma osobními otázkami:

- *Kde potřebuji znovu najít odvahu v jednání s druhými lidmi?*
- *Kde potřebuji pro někoho druhého znovu najít naději?*

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 21.1.2024)

Požehnání:

Neklamte se, Bohu se nikdo nebude posmívat. Co člověk zaseje, to také sklídí. Kdo zasévá pro své sobectví, sklídí zánik, kdo však zasévá pro Ducha, sklídí život věčný. V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas. A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry. (Galatským 6:7-10)